

Note: For the students who have registered through the Institute of Distance and Open Learning (IDOL) during the academic year 2015-16 & 2016-17

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. **All the questions are compulsory.**
  2. **Question No.1 & 6 carries 20 marks each & other question carries 15 marks each.**
  3. **All working notes should form part of your answer.**

Q.1) a) Match the **Group A** with most appropriate choice given in **Group B** & rewrite. **(Any 10)**

10

Group A	Group B'
1. Ex- Interest Selling Price	a) Standard Interpretation Committee
2. Cum-Interest Selling Price	b) Transferred to Capital Reserve
3. Maximum amount of buyback	c) International Accounting Standard Committee
4. Debt Equity Ratio After Buyback	d) Selling Price including Interest
5. Profit Before Incorporation	e) Selling Price excluding Interest
6. Intrinsic Value Method of Valuation of Share	f) 25% of Paid up Capital + Free Reserves
7. SIC	g) Net Asset Backing Method of Valuation of Share
8. Increase in Value of Fixed Asset in Capital Reduction A/C	h) Should not exceed 2:1
9. Treatment of unrecorded Liability in Capital Reduction A/C	i) External Reconstruction
10. Name of the company is not changed after reconstruction	j) Credited to Capital Reduction A/C
11. Name of the company is changed after reconstruction	k) Internal Reconstruction.
12. IASC	l) Debited to Capital Reduction A/C

b) **State whether following statements are True Or False. (Any 10) (Reasons not required)**

10

1. Investments held for less than one year period is recorded under Current Assets.
2. Contingent Liabilities paid in Internal Reconstruction is recorded in Share Capital A/C.
3. Personal Investment Account is prepared only for Companies.
4. Profit & Loss A/C credit balance is recorded under reserves and surplus.
5. Amalgamation includes internal reconstruction.
6. Equity shares can be bought back out of fresh issue of shares only.
7. Final Accounts of Co-operative Housing Society can be prepared in any format.
8. Reporting Currency is the currency used in recording the financial transactions.
9. Preliminary expenses should be treated as pre-incorporation expense.
10. Yield method of valuation of shares is based on profit.
11. Exchange Rate does not help in conversion of foreign currency.
12. Partly paid up shares cannot be bought back.

Q.2) Following is the Balance sheet of Shreyas Ltd. as on 31st March, 2016.

15

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
50,000 Equity shares of Rs. 10 each, fully paid	5,00,000	Fixed Assets	5,60,000
3,000 8% Preference Shares Rs. 100 each, fully paid	3,00,000	Trade Marks	40,000
9% Debentures	3,00,000	Investments	32,500
Accrued Interest on above debentures	54,000	(Market Value Rs. 27,500)	
Bank Overdraft	77,000	Sundry Debtors	60,000
Sundry Creditors	40,000	Other Current Assets	1,64,500
		Profit & Loss A/c	4,14,000
Total Rs.	12,71,000	Total Rs.	12,71,000

After obtaining various permissions & complying with the procedure following scheme of reconstruction was sanctioned on 1st April, 2016

- Fixed Assets were revalued at Rs.5,50,000/-
- Investments were sold at Market Value
- Debenture holders agreed to waive interest on conversion of Debentures into Equity Shares of Rs.10 Per share fully paid
- Preference shareholders agreed to forgo Rs.70 per share provided Rs.30 per share were paid immediately
- Equity Shareholders are ready to reduce the value per share to Rs.3
- Interest of Rs.3,500 was immediately paid for Bank overdraft, which was not recorded
- Creditors were settled for Rs.35, 000 on immediate payment
- Write of fictitious assets Trade Marks & profit & loss account debit balance to the extent possible

Prepare Capital Reduction account & Balance sheet after giving effect to above.

OR

Q.2) On 31st March, 2015, S Ltd. was absorbed by H Ltd. The balance sheet of the two companies as on the 31st March, 2015 stood as under: 15

Balance Sheets as on 30th September, 2015

Liabilities	H Ltd.	S Ltd.	Assets	H Ltd.	S Ltd.
	Rs.	Rs.		Rs.	Rs.
Equity Shares of Rs 10 each fully paid	8,00,000	5,00,000	Plant and Equipments	16,00,000	8,30,000
General Reserve	10,00,000	3,60,000	Goodwill	-	20,000
Profit & Loss A/C	-	1,00,000	Investment	-	1,70,000
Loan	4,00,000	-	Current Assets	16,80,000	6,90,000
Bills Payable	1,00,000	2,20,000			
Sundry Creditors	4,60,000	4,20,000			
Provision for Tax	5,20,000	1,10,000			
	32,80,000	17,10,000		32,80,000	17,10,000

For the purpose of absorption the goodwill of S Ltd. was considered valueless. Plant and Equipments are to be depreciated by Rs.40, 000. The shareholders of S Ltd. are to be allotted 40000 Equity shares of Rs.10 each at a premium of Rs.12.50 per share.

You are required to:

- Show the necessary ledger accounts in the books of S Ltd,
- Show the necessary journal entries in the books of H Ltd, and
- Prepare the Balance Sheet of H Ltd. after amalgamation.

Q.3) Following is the Balance Sheet of Shivam Ltd. as on 31/12/2016 15

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Equity Shares of Rs.10 each	6,00,000	Net Block of Fixed Assets	18,00,000
Preference Shares of Rs. 100 each	2,00,000	Long Term Investments	2,00,000
Securities Premium	3,00,000	Bank Balance	21,00,000
General Reserve	2,00,000		
Profit & Loss A/C	2,00,000		
Debentures	16,00,000		
Creditors	10,00,000		
Total Rs.	41,00,000	Total Rs.	41,00,000

Keeping in view all the legal requirements, ascertain the maximum number of equity shares that Shivam Ltd. can buy back @ Rs. 30 per share, being the current market price. Also pass the journal entries of buyback in the books of Shivam Ltd.

OR

Q.3) Mr. Trilok formed a private limited company on 1st July, 2015 in the name & Style of Trilok Private Limited to take over his existing business as from 1st April, 2015. No entries were made to take over in the books that were carried on till 31 March, 2016. The following Trial Balance was extracted for the year ended 31st March, 2016.

Particulars	Dr.Rs	Particulars	Cr.Rs.
Stock on 1st April,2015	8,600	Sales	55 600
Purchases	37,800	Trilok's Capital	46,000
Carriage Outwards	660	Current Liabilities	7,400
Salesman's Commission	1,500		
Office Expenses	4,200		
Rent & Taxes	2,400		
Directors Fees	3,600		
Fixed Assets	26,800		
Current Assets	22,400		
Preliminary Exp	1,040		
Total	1,09,000	Total	1,09,000

You are given the following additional information

1. Stock on 31st March, 2016 was Rs.8,800/-
2. The purchase consideration was agreed at Rs.60, 000/- to be satisfied by the issue of 6,000 equity shares of Rs.10 each.
3. Company was incorporated on 1st July, 2015.
4. The gross profit margins are constant.
5. The sales in April, 2015, Feb., 2016 & March, 2016 were double the monthly sales for the remaining months of the year.
6. Preliminary expenses are to be written off.

You are required to prepare Trading and Profit & Loss account for the year ended 31 March, 2016 in columnar form showing pre & post Incorporation profits.

Q.P. Code :04116

- Q.4) Ms. Sneha furnished the following details relating to her holding in 12% Debentures of Rs. 100 each of HDFC Ltd. held as current assets 15

2015	
April 1	Opening Balance - Face Value Rs.6, 00,000. Cost Rs.5,90,000
June 1	1,000, 12% HDFC Ltd Debentures purchased cum-interest at Rs.98
October 1	Sold 2,000, 12% HDFC Ltd. Debentures ex-interest at Rs.100
2016	
January 1	Purchased 500, 12% HDFC Ltd Debentures at Rs. 98 Ex-interest.
February 1	Sold 2,000, 12% HDFC Ltd Debentures ex-interest at Rs.99

Interest dates are 30th September and 31st March. Ms. Sneha closes her books on 31st March. Show Investment A/C in the books of Ms. Sneha for the year ended 31.3. 2016.

OR

- Q.4) Sukirti co-operative housing society ltd. has prepared following Trial Balance as on 31st March, 2016. 15

PARTICULARS	DR. (Rs.)	CR. (Rs.)
Share Capital		7,500
Land	3,00,000	
Building	65,00,000	
Sinking fund		2,50,000
Repairs Fund		5,00,000
Sinking fund Investments	2,50,000	
Repairs Fund investments	5,00,000	
Contribution from members towards Land & Building		68,00,000
Contributions received from members		2,70,000
Reserve fund		1,25,000
Salaries	48,000	
Municipal Taxes	45,500	
Water Charges	12,600	
Printing and Stationery	6,800	
Audit Fees	5,000	
Bank Interest		25,000
Cash on hand	3,800	
Cash at bank	68,700	
Office expenses	12,700	
Honorarium to secretary	6,000	
Security charges	26,000	
Electricity Expenses	7,500	
Furniture and Fixtures	50,000	
Parking charges received		60,000
Repairs and Maintenance	12,900	
Income & Expenditure account		68,000
Fixed Deposit with Indian Bank	2,50,000	
Total	81,05,500	81,05,500.

Q.P. Code :04116

Additional information:

1. The society has 30 members. Every member has purchased 5 shares of Rs. 50 each.
2. Every member pays Rs. 800/- as monthly contribution. One member has paid 3 months contribution in advance.
3. The society transfers every year 0.25% of cost of building to sinking fund and 0.75% of cost of building to repairs fund. On the same day equal amount is transferred from bank account to respective fund investment account.

Prepare Income & Expenditure A/c for the year ended 31st March 2016 and Balance sheet as on that date.

- Q.5) Neel Ltd. of Mumbai sold goods worth \$ 1,90,000 to Mahi Ltd. of America on 1st January, 2015 & again on 1st February, 2015 worth \$ 1,50,000 to Pary Ltd. of America
Payment received from Mahi Ltd. was as follows: 15

Date	\$ Received
15/01/2015	1,00,000
01/02/2015	53,000
25/04/2015	37,000

Payment received from Pary Ltd. was as follows:

Date	\$ Received
15/02/2015	1,00,000
01/03/2015	30,000
25/04/2015	20,000

Accounts are closed on 31st March, every year.

Exchange Rates per \$ were:

Date	Rs.
01/01/2015	51
15/01/2015	52
01/02/2015	50
15/02/2015	51
01/03/2015	52
31/03/2015	48
25/04/2015	49

Pass necessary Journal Entries for the above transactions in the books of Neel Ltd. Assuming 31st March as year ending

OR

- Q.5) A) The net profit of the company after providing for taxation, for the past five years are Rs.40,000, Rs.42,000, Rs.45, 000, Rs.46, 000, Rs.47, 000. The opening capital employed is Rs.3, 53,000 and closing capital employed is Rs.4, 47,000. The reasonable rate of return is 10%. It is expected that the company will be able to maintain its super profit for the next five years. 08
- a) Calculate Goodwill by capitalizing the excess of the annual average distributable profits over the reasonable return on capital employed on the basis of the return of 10%.
  - b) Calculate goodwill on 5 years purchase of super profit.

- b) Prepare notes to final accounts on the basis of following details furnished by Diksha Ltd. as on 31st March, 2016.

07

Particulars	Rs.
Equity Share Capital : Share of Rs. 10/- each fully paid	25,00,000
Capital Redemption Reserve	10,00,000
Security Premium	1,00,000
Interim Dividend Paid	90,000
General Reserve - as per last Balance Sheet	13,35,000
Cash	10,000
Bank of India - Current Account	50,000
Customer's dues - within 6 months	20,00,000
Customer's dues - over 6 months	1,00,000
Surplus brought forward from Last Year	50,000
Surplus for the year (After Taxation)	9,50,000

The directors have proposed final equity dividend at 20% and appropriation of Rs.3, 50,000 to general reserve.

- Q.6) A) Explain meaning and scope of IFRS 10
 B) Explain in brief various conditions for buyback of shares. 10

OR

- Q.6) **Write Short Notes on any FOUR of the following.** 20
- a) Benefits of IFRS
  - b) Books of Accounts and Records kept by Co-operative Housing Society
  - c) Internal Reconstruction of the company
  - d) AS 11 - Accounting for Foreign Exchange Currency Transactions
  - e) Types of Amalgamation of Companies.
  - f) Methods of Valuation of Goodwill.

(ज्या विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक वर्ष २०१५-२०१६ आणि २०१६-२०१७ मध्ये दुर आणि मुक्त अध्ययन संस्थेत (IDOL) प्रवेश घेतला आहे त्यांच्याकरीता)

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. प्रश्न १ आणि प्र.६ करीता २० गुण आहेत. उरलेल्या इतर प्रश्नांना प्रत्येकी १५ गुण आहेत.
३. तुम्ही केलेली टाचणे उत्तराचा भाग असेल.
४. मूळ इंग्रजी भाषेतील प्रश्न प्रमाण मानावेत.

प्र.१ योग्य जोड्या जुळवून विधाने पुन्हा लिहा. (कोणतेही १०)

१५

'अ' गट	'ब' गट
१) व्याजरहित विक्री किंमत	अ) स्टॅंडर्ड इंटरप्रिटेशन कमीटी
२) व्याजासह विक्री किंमत	ब) भांडवल निधीकडे वर्ग
३) महत्तम समभाग पुनर्खरेदी	क) आंतरराष्ट्रीय लेखांकन मानक समिती
४) भाग पुनर्खरेदीनंतर डेब्ट इक्वीटी अनुपात	ड) व्याज अधिक विक्री किंमत
५) स्थापनापूर्व नफा	इ) व्याजाशिवाय विक्री किंमत
६) भाग मुल्यांकनाची अंतर्गत मुल्य पद्धती	फ) २५% जमा भांडवल + मुक्त निधी
७) एस.आय.सी	ग) भाग मुल्यमापनाची निव्वळ मालमत्ता परत पद्धती
८) स्थिर मालमत्ता मुल्य वाढीमुळे भांडवल कपात खात्यात	ह) २:१ पेक्षा अधिक असू नये
९) न नोंदविलेली देयता तरतुदी भांडवल कपात खालात	य) बाह्य पुनर्चना
१०) पुनर्चनेनंतर कंपनीच्या नावात बदल नाही.	ज) भांडवल कपात खात्याच्या नावे बाजुला
११) पुनर्चनेनंतर कंपनीच्या नावात बदल	क) अंतर्गत पुनर्चना
११) आय.ए.एस.सी	ल) भांडवल कपात खात्याच्या जमा बाजुला

ब) खालील विधाने चूक कि बरोबर ते लिहा. (कारणे लिहू नका) (कोणतेही दहा)

१०

- १) एक वर्षापेक्षा कमी कालावधीसाठी केलेली गुंतवणूक ही चालू मालमत्ता या मथळ्यासाठी दाखविली जाते.
- २) अंतर्गत पुनर्चनेमध्ये आकस्मित देयता दिल्यावर त्याची नोंद भाग भांडवल खात्यावर केली जाते.
- ३) व्यक्तीगत गुंतवणुक खाते फक्त कंपनीच तयार करू शकते.
- ४) नफा तोटा खात्यावरील नावे शिल्लक राखीव आणि अधिक्य मथळ्यांसाठी दाखविला जातो.
- ५) संयोजनात अंतर्गत पुनर्चनेचा समावेश होतो.

- ६) समभाग पुनर्खरेदी करताना नवीन भाग विक्री करूनच खरेदी होते.
- ७) सहकारी गृह निर्माण संस्थेचे अंतिम लेखे कोणत्याही फॉर्ममध्ये चालतात.
- ८) आर्थिक व्यवहारांच्या नोंदी करताना रिपोर्टिंग चलन हेच चलन म्हणून वापरले जाते.
- ९) प्राथमिक खर्च हा नोंदणी पूर्व खर्च समजला जातो.
- १०) भाग मुल्यमापन करण्याच्या उत्पन्न पद्धतीमध्ये (Yield) नफ्याचा आधार (बेस) समजला जातो.
- ११) विनिमय चलनाचे आदलाबदल करताना विनिमय दर उपयोगी नसतो.
- १२) अपूर्ण दत्त रक्कमेचे समभाग पुनर्खरेदी करता येत नाहीत.

प्र.२ १) ३१ मार्च २०१६ अखेरीस श्रेयस लि.चा ताळेबंद खालीलप्रमाणे-

१५

देयता	रु	मालमत्ता	रु
पूर्णदत्त प्रत्येकी रु १० प्रमाणे ५०,००० समभाग	५,००,०००	स्थिर मालमत्ता	५,६०,०००
पूर्णदत्त प्रत्येकी रु १०० प्रमाणे ३०००, ८% अग्रहक्क भाग	३,००,०००	व्यापारी चिन्ह	४०,०००
९% कर्जरोखे	३,००,०००	गुंतवणूक (बाजार मुल्य रु २७,५००)	३२,५००
कर्जरोखावरील देय व्याज	५४,०००	विविध ऋणको	६०,०००
बँक ओव्हरड्राफ्ट	७७,०००	इतर चालु मालमत्ता	१,६४,५००
विविध धनको	४०,०००	नफा तोटा खाते	४,१४,०००
	१२,७१,०००		१२,७१,०००

श्रेयस लि.ने विविध परवानग्या घेतल्या आहेत आणि अंतर्गत पुनर्चना योजनेला मान्यता घेऊन, १ एप्रिल २०१६ रोजी मंजूरी मिळाली.

- स्थिर मालमत्ता मुल्यांकन रु ५,५०,०००
- गुंतवणूक बाजारमुल्याप्रमाणे विक्री केल्या.
- कर्जरोखे धारकानी कर्जरोख्यावरील देय व्याज रक्कम सोडून देऊन कर्जरोख्याचे रुपांतर हे प्रत्येकी रु १० पूर्णदत्त सम भाग घेण्यास संमती दिली आहे.
- अग्रहक्क भागधारकानी त्यांच्या भागाचे प्रतीभाग रु ७०, प्रमाणे रक्कम सोडून दिली आणि रु ३० प्रतीभाग प्रमाणे रक्कम त्वरित अदा केली.
- सामान्य भागधारकांनी भागाचे प्रती मुल्य रु ३ प्रमाणे ठेवण्यास होकार दिला आहे.
- ओव्हर ड्राफ्ट खात्यावरील व्याज रु ३५०० त्वरित जमा केले. ज्यांची नोंदी झाली नव्हती.
- धनकोनी रु ३५,००० घेऊन आपले खाते बंद करण्यास परवानगी दिली.
- कल्पित मालमत्ता, व्यापारी चिन्ह, नफा तोटा खाते (जमा शिल्लक) खाते बाद करा.
- भांडवल कपात खाते आणि पुनर्चनेनंतरचा ताळेबंद तयार करा.

किंवा

- २) ३१ मार्च २०१५ रोजी एस.लि.ही.एच.लि मध्ये विलीन झाली दोन्ही कंपनीचे ताळेबंद पत्रके ३१ मार्च २०१५ रोजी खालीलप्रमाणे होती.

१५

देयता	एच.लि. रु	एस.लि रु	मालमत्ता	एच.लि रु	एस.लि रु
प्रत्येकी रु १० प्रमाणे पुर्णदत्त सामान्य भाग	८,००,०००	५,००,०००	संयंत्र उपकरणे	१६,००,०००	८,३०,०००
सामान्य गंगजळी	१०,००,०००	३,६०,०००	नावलौकिक	-	२०,०००
नफा तोटा खाते	-	१,००,०००	गुंतवणूक	-	१,७०,०००
कर्ज	४,००,०००	-	चालु मालमत्ता	१६,८०,०००	६,९०,०००
देय हुंड्या	१,००,०००	२,२०,०००			
विविध धनको	४,६०,०००	४,२०,०००			
कर तरतुदी	५,२०,०००	१,१०,०००			
	३२,८०,०००	१७,१०,०००		३२,८०,०००	१७,१०,०००

विलीनीकरणाच्या वेळी नावलौकीकाचे मुल्य निरउपयोगी मुल्य समजण्यात आले संयंत्र उपकरणाचे घसारा मुल्य रु ४०,००० आहे. एस.लि. भागधारकांना ४०,००० सामान्य भाग प्रत्येकी रु १० चा अधिभार घेऊन रु १२.५० प्रमाणे वाटप केला.

तयार करा- १) एस.लि. पुस्तकात आवश्यक ती खाती दाखवा.

२) एच.लि. पुस्तकात रोजकिर्द दाखवा.

३) विलीनीकरणानंतरचे ताळेबंद पत्रक दाखवा.

- ३) ३१/१२/२०१६ अखेरची शिवम लि. चा ताळेबंद पुढीलप्रमाणे

१५

देयता	रु	मालमत्ता	रु
प्रत्येकी रु १० चे सामान्य भाग	६,००,०००	स्थिर मालमत्तेचे निव्वळ मुल्य	१८,००,०००
प्रत्येकी रु १०० चे अग्रहक्क भाग	२,००,०००	दिर्घमुदतीच्या गुंतवणुकी	२,००,०००
अधिभार मुल्य	३,००,०००	बँक शिल्लक	२१,००,०००
सामान्य गंगजळी	२,००,०००		
नफा तोटा खाते	२,००,०००		
कर्ज रोखे	१६,००,०००		
धनको	१०,००,०००		
	४१,००,०००		४१,००,०००

सर्व कायदेशीर बाबी लक्षात घेऊन शिवम लि. प्रति रु ३० प्रमाणे सामान्य भाग महत्तम सामान्यभाग चालू बाजारभाव किंमतीला पुनर्खरेदी करू शकेल. शिवम लि. पुस्तकात रोजकिर्द नोंदी करा.

किंवा

- ३) १ एप्रिल २०१५ पासून अस्तित्वात असलेला व्यवसाय श्री त्रिलोक यांनी १ जुलै २०१५ रोजी त्रिलोक प्रा.लि नावाची कंपनी स्थापन करून ताब्यात घेतला. ३१ मार्च, २०१६ पर्यंत याबाबतच्या कोणत्याही नोंदी पुस्तकात केल्या नव्हत्या. ३१ मार्च २०१६ अखेरचे तेरीज पत्रक खालीलप्रमाणे

तपशील	नावे (रु)	तपशील	जमा (रु)
मालसाठा (१ एप्रिल २०१५)	८,६००	विक्री	५५,६००
खरेदी	३७,८००	त्रिलोकचे भांडवल	४६,०००
बाहय वाहतुक खर्च	६६०	चालू देयता	७,४००
विक्रेता कमीशन	१,५००		
कार्यालय खर्च	४,२००		
भाडे आणि कर	२,४००		
संचालक फी	३,६००		
स्थिर मालमत्ता	२६,८००		
चालु मालमत्ता	२२,४००		
प्राथमिक खर्च	१,०४०		
	१,०९,०००		१,०९,०००

आपणास अधिकची माहिती पुरविण्यात आली आहे.

१) ३१ मार्च २०१६ अखेरीस मालसाठा रु ८,८००.

२) खरेदी किंमत मोबदला रु ६०,००० ठरला त्याची परतफेड प्रत्येकी १० रुपयाचे ६,००० सामान्य भाग याप्रमाणे करण्याचे ठरले.

३) कंपनीची स्थापना १ जुलै, २०१५ रोजी झाली.

४) ढोबळ नफ्याच्या प्रमाणात सातत्य आहे.

५) एप्रिल २०१५, फेब्रु २०१६, आणि मार्च २०१६ ची विक्री उरलेल्या महिन्यांच्या दुप्पट आहे.

६) प्राथमिक खर्च खातेबाद करावयाचा आहे.

वरील माहितीच्या आधारे दि.३१ मार्च, २०१६ रोजी संपलेल्या वर्षाचे स्थापनापूर्व आणि स्थापनानंतर रकाण्यानुसार व्यापारी खाते, नफा तोटा खाते तयार करा.

- प्र.४ श्रीमती स्नेहा यांनी, धारण केलेल्या चालु मालमत्तेची माहिती दिली आहे. त्यानुसार त्यांनी एच डी एफ सी लि.चे प्रत्येकी रु.१०० प्रमाणे १२% चे कर्जरोखे धारण केले आहेत त्याची माहिती खालीलप्रमाणे –

१ एप्रिल, २०१५ - सुरुवातीची शिल्लक दर्शनी मुल्य रु ६,००,०००

मुळ किंमत मुल्य रु ५,९०,०००

१ जून, २०१५ - १०००, १२% एच डी एफ सी लि कर्जरोखे व्याजासह रु ९८ प्रमाणे खरेदी केले.

१ ऑक्टोबर, २०१५ - २०००, १२% एच डी एफ सी लि चे कर्जरोखे व्याजरहित रु १०० प्रमाणे विक्री केले.

१ जानेवारी, २०१६ - ५००, १२% एच डी एफ सी लि चे कर्जरोखे रु ९८ व्याजाशिवाय खरेदी केले.

१ फेब्रुवारी, २०१६ - २०००, १२% एच डी एफ सी लि चे कर्जरोखे रु ९९ प्रमाणे व्याजरहित किंमतीला विक्री केले.

३० सप्टेंबर आणि ३१ मार्च मध्ये व्याजाचे वाटप होते. स्नेहा प्रतिवर्षी ३१ मार्च ला आपली वार्षिक खाती बंद करते.

३१ मार्च, २०१६ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षातील स्नेहा यांच्या पुस्तकात गुंतवणुक खाते तयार करा.

किंवा

प्र.४ सुकीर्ती सहकारी गृह सोसायटी लि चे ३१ मार्च, २०१६ अखेरचे तेरीजपत्रक पुढीलप्रमाणे आहे.

१५

तपशील	नावे रू	जमा रू
भाग भांडवल	-	७,५००
जमीन	३,००,०००	-
इमारत	६५,००,०००	-
संचित निधी	-	२,५०,०००
दुरुस्ती निधी	-	५,००,०००
सदस्याकडून जमीन व इमारती करीता जमा	-	६८,००,०००
सदस्याकडून योगदान प्राप्त	-	२,७०,०००
राखीव निधी	-	१,२५,०००
वेतन	४८,०००	-
महानगरपालिका कर	४५,५००	-
पाणी शुल्क	१२,६००	-
छपाई आणि सामग्री	६,८००	-
अंकेक्षण फी	५,०००	-
बँकेचे व्याज	-	२५,०००
रोख रक्कम	३,८००	-
बँकेतील शिल्लक रक्कम	६८,७००	-
कार्यालयीन खर्च	१२,७००	-
सचिवांचे मानधन	६,०००	-
सुरक्षा शुल्क	२६,०००	-
विज बिल खर्च	७,५००	-
फर्निचर व सामान	५०,०००	-
पार्किंग शुल्क मिळाले	-	६०,०००
दुरुस्ती व देखभाल	१२,९००	-
उत्पन्न व खर्च खाते	-	६८,०००
इंडीयन बँकेतील स्थिर (मुदतठेव)	२,५०,०००	-
	८१,०५,५००	८१,०५,५००

अतिरिक्त माहिती-

१) सोसायटी मध्ये ३० सदस्य आहेत. प्रत्येक सदस्यांनी प्रत्येकी रू ५० प्रमाणे ५ भाग खरेदी केले आहेत.

२) प्रत्येक सदस्य मासिक रू ८०० प्रमाणे वर्गणी जमा करतात यानुसार एका सदस्याने ३ महिने आगावू वर्गणी जमा केली आहे.

३) सोसायटी इमारत मुल्य म्हणून प्रतिवर्षी ०.२५% प्रमाणे संचित निधीत रक्कम वर्ग केली जाते आणि ०.७५ % रक्कम इमारत दुरुस्ती साठी दुरुस्ती निधीत वर्ग केली जाते त्याच दिवशी तितकीच रक्कम बँक खात्यावरून संबंधित निधी गुंतवणूक खात्याकडे वर्ग केली जाते.

३१ मार्च, २०१६ चे उत्पन्न व खर्च पत्रक आणि सोसायटीचा ताळेबंद तयार करा.

प्र.५ निल लि मुंबई ने १ जानेवारी, २०१५ रोजी अमेरिकेच्या माही लि. यांना १,९०,००० डॉलरचा माल विक्री(निर्यात) केला. १५ आणि पुन्हा १ फेब्रुवारी, २०१५ रोजी अमेरिकेतीलच परी लि. यांना १,५०,००० डॉलरचा माल विक्री केला. माहि लि. यांच्याकडून खालीलप्रमाणे रक्कम प्राप्त झाली

दिनांक	डॉलरमध्ये मिळालेली रक्कम
१५/१/२०१५	१,००,०००
१/२/२०१५	५३,०००
२५/४/२०१५	३७,०००

परी लि यांच्याकडून खालीलप्रमाणे रक्कम प्राप्त झाली

दिनांक	डॉलरमध्ये प्राप्त रक्कम
१५/२/२०१५	१,००,०००
१/३/२०१५	३०,०००
२५/४/२०१५	२०,०००

निल लि. प्रतिवर्षी ३१ मार्च रोजी खाती बंद करतात प्रती डॉलर चे विनिमय दर रुपयां मध्ये

दिनांक	रू	दिनांक	रू
१/१/२०१५	५१	१५/१/२०१५	५२
१/२/२०१५	५०	१५/२/२०१५	५१
१/३/२०१५	५२	३१/३/२०१५	४८
२५/४/२०१५	४९		

निल लि. पुस्तकात वरील व्यवहारांच्या रोजकिर्दीत नोंदी करा. असे गृहीत धरा की निल लि. ३१ मार्च रोजी खाती पुस्तके बंद करतात.

किंवा

प्र.५ अ) कर तरतुदीनंतर, मागील पाच वर्षातील निव्वळ नफा पुढीलप्रमाणे रु ४०,०००, रु ४२,०००, रु ४५,०००; रु ४६,०००, रु ४७,०००. सुरवातीची भांडवली गुंतवणूक रु ३,५३,००० आणि अखेरची भांडवली गुंतवणूक रु ४,४७,००० आहे. अपेक्षित उत्पन्न परतावा दर १०% .असे अपेक्षित आहे कि कंपनी पुढील पाच वर्षात सुपर नफा चालू ठेवू शकेल. ०८

१) नावलौकीकाचे मुल्य काढा त्याकरीता भांडवली गुंतवणूकीच्या १०% उत्पन्न परताव्यापेक्षा अतिरिक्त असलेला वार्षिक सरासरी वितरण नफ्याचा आधार घ्या.

२) ५ वर्षांच्या सुपर प्रोफिट खरेदीच्या प्रमाणावर नावलौकीक मुल्य काढा.

ब) दीक्षा लि.यांचे ३१ मार्च २०१६ अखेरीचे ताळेबंद पत्रक तयार करताना खालील माहितीच्या आधारे टाचण (Notes) तयार करा. ०७

तपशील	रु
सामान्य भाग भांडवल-पूर्णदत्त प्रत्येकी रु.१० चे भाग	२५,००,०००
भांडवल परतावा निधि	१०,००,०००
प्रतिभूती प्रव्याजी	१,००,०००
अंतरीम लाभांश वाटप	९०,०००
सामान्य गंगजली गतवर्षीच्या ताळेबंदानुसार	१३,३५,०००
रोख	१०,०००
बँक ऑफ इंडिया चालू खाते	५०,०००
ग्राहक देयता - ६ महिन्यांच्या आत	२०,००,०००
ग्राहक देयता - ६ महिन्यापेक्षा अधिक	१,००,०००
गतवर्षीचे अधिक्य पुढीलप्रमाणे ओढले	५०,०००
चालू वर्षाचे अधिक्य (कर भरण्यानंतर)	९,५०,०००

संचालकांनी २०% लाभांश देण्याचे प्रस्तावित केले आहे. आणि रु ३,५०,००० इतकी रक्कम सामान्य निधीला वर्ग करण्याचे ठरविले आहे.

प्र.६ अ) आय.एफ.आर.एस अर्थ आणि व्याप्ती स्पष्ट करा. १०

ब) सामान्य भाग पुनर्खरेदीच्या विविध अटी स्पष्ट करा. १०

किंवा

प्र.६ कोणत्याही चारवर टिपा लिहा. २०

अ) आय.एफ.आर.एस चे लाभ.

ब) सहकारी गृह संस्थेची लेखा पुस्तके आणि नोंदी.

क) कंपनीची अंतर्गत पुनर्रचना.

ड) ए.एस ११-विदेशी विनिमय चलन व्यवहार.

ई) कंपनी एकत्रीकरणाचे प्रकार.

फ) नावलौकीक मुल्यमापन पद्धती.